

Σε διαβουλεύσεις Κομισιόν και κράτη-μέλη αναφορικά με την πρόταση για το προσωρινό πλαίσιο κρίσης και μετάβασης

2023/02/02 10:34 στην κατηγορία ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Η Κομισιόν απέστειλε στα κράτη-μέλη προς διαβούλευση σχέδιο πρότασης για τη μετατροπή του [προσωρινού πλαισίου κρίσης για τις κρατικές ενισχύσεις](#) σε προσωρινό πλαίσιο κρίσης και μετάβασης για τη διευκόλυνση και την επιτάχυνση της πράσινης μετάβασης της Ευρώπης.

Η παρούσα πρόταση αποτελεί μέρος του [βιομηχανικού σχεδίου της Πράσινης Συμφωνίας](#), το οποίο επίσης παρουσιάστηκε, και συμβάλλει στον δεύτερο πυλώνα του, στην ταχύτερη δηλαδή πρόσβαση σε χρηματοδότηση για τις εταιρείες που δραστηριοποιούνται στην ΕΕ.

Η πρόταση για ένα προσωρινό πλαίσιο κρίσης και μετάβασης αποσκοπεί στην **τόνωση των επενδύσεων για την ταχύτερη ανάπτυξη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας**, καθώς και στη στήριξη της **απαλλαγής της βιομηχανίας από τις ανθρακούχες εκπομπές και της παραγωγής του εξοπλισμού που είναι απαραίτητος για τη μετάβαση σε μηδενικό ισοζύγιο εκπομπών**, ενώ παράλληλα θα διατηρούνται η ακεραιότητα και οι ισότιμοι όροι ανταγωνισμού στην ενιαία αγορά.

Προτεινόμενες τροποποιήσεις

Η Κομισιόν πραγματοποιεί διαβουλεύσεις με τα κράτη-μέλη για πιθανές τροποποιήσεις που επιδιώκουν τα εξής:

- **Περαιτέρω διευκόλυνση της ανάπτυξης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και απαλλαγή της βιομηχανίας από τις ανθρακούχες εκπομπές.** Με τις τροποποιήσεις δίνονται, μεταξύ άλλων, οι εξής δυνατότητες: i) στήριξη της ανάπτυξης όλων των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας· ii) χορήγηση ενισχύσεων για λιγότερο ώριμες τεχνολογίες, όπως το ανανεώσιμο υδρογόνο, χωρίς ανταγωνιστική διαδικασία υποβολής προσφορών, υπό την προϋπόθεση ότι υπάρχουν ορισμένες διασφαλίσεις για τη διασφάλιση της αναλογικότητας της δημόσιας στήριξης· και iii) παροχή κινήτρων για επενδύσεις που οδηγούν σε

σημαντική μείωση των εκπομπών, τα οποία περιλαμβάνουν υψηλότερα ανώτατα όρια ενίσχυσης και απλουστευμένους υπολογισμούς των ενισχύσεων (για παράδειγμα, η ενίσχυση θα μπορεί να καθορίζεται απλώς ως ποσοστό του επενδυτικού κόστους).

- **Στήριξη των επενδύσεων στην παραγωγή στρατηγικού εξοπλισμού που είναι απαραίτητος για τη μετάβαση σε μηδενικό ισοζύγιο εκπομπών,** προκειμένου να επιταχυνθεί η μετάβαση σε μια οικονομία μηδενικού ισοζυγίου και να ξεπεραστεί η τρέχουσα ενεργειακή κρίση. Ειδικότερα, η Επιτροπή προτείνει να αντιμετωπιστεί το κενό παραγωγικών επενδύσεων σε τομείς στρατηγικής σημασίας για την πράσινη μετάβαση. Τούτο εντάσσεται στο πλαίσιο των παγκόσμιων προκλήσεων που ενέχουν τον κίνδυνο εκτροπής νέων επενδύσεων σε αυτούς τους τομείς προς όφελος τρίτων χωρών εκτός Ευρώπης. Ειδικότερα, η Επιτροπή προτείνει να επιτραπεί η στήριξη από τα κράτη μέλη για την παραγωγή μπαταριών, ηλιακών συλλεκτών, ανεμογεννητριών, αντλιών θερμότητας, ηλεκτρολυτικών κυψελών, τεχνολογιών δέσμευσης, χρήσης και αποθήκευσης άνθρακα, καθώς και των σχετικών κρίσιμων πρώτων υλών που είναι αναγκαίες για την παραγωγή του εν λόγω εξοπλισμού. Για έργα που λαμβάνουν χώρα σε μειονεκτούσες περιφέρειες της ΕΕ (όπου το κατά κεφαλήν ΑΕΠ είναι χαμηλότερο από το 75% του μέσου όρου της ΕΕ) ή τα οποία περιλαμβάνουν επένδυση σε διάφορα κράτη μέλη και για τα οποία διατίθεται στήριξη σε τρίτη χώρα, θα επιτρέπεται περαιτέρω αναλογική ενίσχυση που θα αντιστοιχεί στο επίπεδο στήριξης που παρέχεται σε τρίτες χώρες, μέχρι του επιπέδου που είναι αναγκαίο για να καταστεί δυνατή η πραγματοποίηση των επενδύσεων στην Ευρώπη.

Οι νέες αυτές διατάξεις προβλέπεται να ισχύουν **έως την 31η Δεκεμβρίου 2025.**

Τα κράτη-μέλη έχουν τώρα τη δυνατότητα να σχολιάσουν το σχέδιο πρότασης της Επιτροπής. Η Επιτροπή προτίθεται να εγκρίνει το προσωρινό πλαίσιο κρίσης και μετάβασης τις προσεχείς εβδομάδες, λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που θα λάβει από τα κράτη-μέλη.

Τι προβλέπει το προσωρινό πλαίσιο κρίσης

Το προσωρινό πλαίσιο κρίσης προβλέπει ότι τα κράτη-μέλη μπορούν να χορηγούν τα ακόλουθα είδη ενισχύσεων:

- **Περιορισμένα ποσά ενίσχυσης,** υπό οποιαδήποτε μορφή, για επιχειρήσεις που πλήττονται από την τρέχουσα κρίση ή από τις επακόλουθες κυρώσεις και αντίμετρα έως το αυξημένο ποσό των 250 000 ευρώ και 300 000 ευρώ στον τομέα της γεωργίας και στον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας αντίστοιχα, και έως 2 εκατομμύρια ευρώ σε όλους τους άλλους τομείς.

- **Στήριξη της ρευστότητας με τη μορφή κρατικών εγγυήσεων και επιδοτούμενων δανείων:** Τα κράτη μέλη μπορούν να παρέχουν: i) επιδοτούμενες κρατικές εγγυήσεις ώστε να διασφαλιστεί ότι οι τράπεζες εξακολουθούν να χορηγούν δάνεια σε όλες τις επιχειρήσεις που πλήττονται από την τρέχουσα κρίση· και ii) δημόσια και ιδιωτικά δάνεια με επιδοτούμενα επιτόκια. Και για τα δύο είδη στήριξης, υπάρχουν όρια όσον αφορά το μέγιστο ποσό του δανείου, τα οποία βασίζονται στις λειτουργικές ανάγκες μιας επιχείρησης, λαμβανομένων υπόψη του κύκλου εργασιών της, του ενεργειακού κόστους ή των ειδικών αναγκών ρευστότητας. Τα δάνεια μπορούν να σχετίζονται τόσο με επενδύσεις όσο και με ανάγκες κεφαλαίων κίνησης. Προβλέπεται ειδική ευελιξία για τις εταιρείες ενέργειας που χρειάζονται χρηματοοικονομικές εγγυήσεις για εμπορικές δραστηριότητες.
- **Ενισχύσεις για την αντιστάθμιση των υψηλών τιμών της ενέργειας.** Τα κράτη μέλη μπορούν να αποζημιώνουν εν μέρει τις επιχειρήσεις, ιδίως τους εντατικούς χρήστες ενέργειας, για πρόσθετες δαπάνες λόγω έκτακτων αυξήσεων των τιμών του φυσικού αερίου και της ηλεκτρικής ενέργειας. Η στήριξη αυτή μπορεί να χορηγηθεί υπό οποιαδήποτε μορφή, συμπεριλαμβανομένων άμεσων επιχορηγήσεων. Τα κράτη μέλη δύνανται να υπολογίζουν τη στήριξη με βάση είτε την προηγούμενη είτε την τρέχουσα κατανάλωση, λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη να διατηρηθούν ανέπαφα τα κίνητρα της αγοράς για μείωση της κατανάλωσης ενέργειας και για τη διασφάλιση της συνέχειας των οικονομικών δραστηριοτήτων. Επιπλέον, τα κράτη μέλη μπορούν να παρέχουν στήριξη με μεγαλύτερη ευελιξία, μεταξύ άλλων σε ενεργοβόρες επιχειρήσεις και σε τομείς που υπόκεινται σε ανταγωνιστική πίεση λόγω υψηλών επιπέδων διεθνούς εμπορίου, με την επιφύλαξη διασφαλίσεων προς αποφυγή υπεραντιστάθμισης. Για τις επιχειρήσεις που λαμβάνουν μεγαλύτερα ποσά ενίσχυσης, το προσωρινό πλαίσιο κρίσης προβλέπει δεσμεύσεις για τον καθορισμό πορείας προς τη μείωση του αποτυπώματος άνθρακα της κατανάλωσης ενέργειας και για την εφαρμογή μέτρων ενεργειακής απόδοσης.
- **Μέτρα για την επιτάχυνση της ανάπτυξης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.** Τα κράτη μέλη μπορούν να θεσπίσουν προγράμματα για επενδύσεις σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, συμπεριλαμβανομένων του ανανεώσιμου υδρογόνου, του βιοαερίου και του βιομεθανίου, της αποθήκευσης και της θερμότητας από ανανεώσιμες πηγές, μεταξύ άλλων μέσω αντλιών θερμότητας, με απλουστευμένες διαδικασίες διαγωνισμών που μπορούν να εφαρμοστούν γρήγορα, ενώ παράλληλα θα περιλαμβάνονται επαρκείς διασφαλίσεις για την προστασία των ισότιμων όρων ανταγωνισμού. Ειδικότερα, τα κράτη μέλη μπορούν να σχεδιάσουν προγράμματα για μια συγκεκριμένη τεχνολογία, η οποία χρειάζεται στήριξη ενόψει του συγκεκριμένου εθνικού ενεργειακού μείγματος.
- **Μέτρα για τη διευκόλυνση της απανθρακοποίησης των βιομηχανικών διεργασιών.**

Για την περαιτέρω επιτάχυνση της διαφοροποίησης του ενεργειακού εφοδιασμού, τα κράτη μέλη μπορούν να στηρίξουν επενδύσεις με σκοπό τη σταδιακή κατάργηση των ορυκτών καυσίμων, ιδίως μέσω του εξηλεκτρισμού, της ενεργειακής απόδοσης και της μετάβασης στη χρήση ανανεώσιμου υδρογόνου που βασίζεται στην ηλεκτρική ενέργεια και πληροί ορισμένες προϋποθέσεις. Τα κράτη μέλη μπορούν είτε i) να θεσπίσουν νέα προγράμματα βασισμένα σε διαγωνισμούς είτε ii) να στηρίξουν απευθείας έργα, χωρίς διαγωνισμούς, με ορισμένα όρια όσον αφορά το μερίδιο της δημόσιας στήριξης ανά επένδυση. Θα προβλεφθούν ειδικές συμπληρωματικές προνομιολογήσεις για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, καθώς και για λύσεις ιδιαίτερα υψηλής ενεργειακής απόδοσης.

- **Μέτρα υπέρ της μείωσης της ζήτησης ηλεκτρικής ενέργειας**, σύμφωνα με τον κανονισμό της ΕΕ σχετικά με παρέμβαση έκτακτης ανάγκης για την αντιμετώπιση των υψηλών τιμών της ενέργειας. Εν προκειμένω παρέχονται στα κράτη μέλη τα σχετικά εργαλεία για την παροχή κινήτρων για τη μείωση της ζήτησης ηλεκτρικής ενέργειας κατά τις περιόδους αιχμής.

Οι ελεγχόμενες από τη Ρωσία οντότητες που υπόκεινται σε κυρώσεις εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής των εν λόγω μέτρων.

Το προσωρινό πλαίσιο κρίσης, όπως ισχύει επί του παρόντος, εφαρμόζεται έως την 31η Δεκεμβρίου 2023.